

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Perioodi 2023–2027 põllumajandusettevõtja keskkonna- ja kliimapoliitika eesmärkide saavutamise investeeringutoetus

Kai Kruusamäe

08. mai 2025

Sekkumise ülevaade

Määrus on kehtestatud Eesti strateegiakava aastateks 2023–2027“ sekkumise liigi „Investeeringud“ sekkumise KK1 „Põllumajandustootjate materiaalsed ja immateriaalsed investeeringud“ raames.

Strateegiakava koostamise aluseks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artiklid 73 ja 74. Määruse artiklis 5 on sätestatud üldised eesmärgid, mille alusel rakendatakse EAFRD-st eraldatavat toetust. Nende eesmärkide täitmiseni jõutakse § 6 lõikes 1 sätestatud järgmiste erieesmärkide kaudu:

- b) suurendada turule orienteeritust ja põllumajandusettevõtete konkurentsivõimet nii lühi- kui ka pikaajaliselt, pöörates suuremat tähelepanu teadusuuringutele, tehnoloogiale ja digitaliseerimisele;
- d) aidata kaasa kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele, sealhulgas kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise ja süsiniku sidumise võimendamise kaudu, ning edendada kestlikku energiat;
- e) edendada kestlikku arengut ja selliste loodusvarade tõhusat majandamist nagu vesi, muld ja õhk, vähendades seejuures sõltuvust kemikaalidest;
- f) aidata kaasa elurikkuse vähenemise peatamisele ja selle ümberpööramisele, edendada ökosüsteemi teenuseid ning säilitada elupaiku ja maastikke;
- i) parandada liidu põllumajanduse reageerimist ühiskonna nõudmistele toidu ja tervise osas, siia alla kuulub kvaliteetne, ohutu ja toitev toit, mis on toodetud kestlikul viisil, toidu raiskamise vähendamine, samuti loomade heaolu parandamine ja antimikroobikumiresistentsuse vastu võitlemine.

Põllumajandusettevõtja keskkonna- ja kliimapoliitika eesmärkide saavutamise investeeringutoetus

Avaneb
29.september
2025

Eesmärk on soodustada põllumajandustootmises ressursitõhusust, vähendada põllumajandustootmisega kaasnevat keskkonnamõju ning jäätmete ja heitmete teket, vähendada tootmisest tulenevat negatiivset keskkonnamõju ja KHG heidet ning suurendada loomade heaolu ja bioohutust

Eesmärgi täitmisel toetatakse selliste tegevuste elluviimist, mis panustavad vähemalt ühte järgmisesse **prioriteeti**:

1) kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine; 2) vee- ja õhukvaliteedi parandamine; 3) elurikkuse ja muldade kaitse; 4) loomade heaolu suurendamine; 5) bioohutuse suurendamine koos loomade heaolu suurendamisega

Toetatavad tegevused: ehitiste ehitamine ning masina ja seadme soetamine

Sihtrühm: äriseadustiku tähenduses ettevõtja, kes tegeleb põllumajanduslike toodete tootmisega

Toetuse eelarve: 50,6 mln eurot strateegiakava programmiperioodil

Toetuse määr ja suurus:

- Toetuse määr on:
 - a) kuni 50% abikõlblikest kuludest
 - b) loomakasvatusehitiste ehitamisel on kuni 60% abikõlblikest kuludest
 - c) noortel põllumajandustootjatel kuni 70% abikõlblikest kuludest
- Minimaalne toetusmäär on 15% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest
- Maksimaalne toetuse suurus strateegiakava programmiperioodi jooksul on kuni **1 mln eurot**. Kui ehitatakse ainult loomakasvatusehitis sh seadmed, siis on maksimaalne toetuse summa kuni **1,5 mln eurot**
- **Ühte kontserni** kuuluvad ettevõtjad või **konkurentsiseaduse § 2 lõike 4** tähenduses valitseva mõju kaudu üksteisega seotud ettevõtjad ei saa kokku taotleda toetust rohkem kui **1 mln/1,5 mln eurot** strateegiakava programmiperioodil

Kontserni kuulumine või konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 valitseva mõju omamine

Ühte kontserni kuuluvate ettevõtjate osas kohaldatakse äriseadustiku § 6, mille kohaselt, kui üks äriühing on teises äriühingus osanik või aktsionär ning omab seal häälteenamust, nimetatakse osalevat ühingut emaettevõtjaks ja ühingut, kus ta osaleb, tütarettevõtjaks. Emaettevõtja tütarettevõtjaks on ka ühing, kus häälteenamus on teisel tütarettevõtjal või tütarettevõtjatel üksinda või koos emaettevõtjaga. Tütarettevõtjaks on ka ühing, kus teine ühing (emaettevõtja) omab selle osaniku või aktsionärina lepingu alusel või ilma selleta valitsevat mõju. Emaettevõtja koos tütarettevõtjatega moodustab kontserni. Kontsern ei ole piiratud Eesti Vabariigi territooriumiga

Konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses valitsevat mõju omavateks ettevõtjateks on tegutsevad ettevõtjad, kellest üks omab teise suhtes konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses valitsevat mõju. Konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 kohaselt on valitsev mõju võimalus ühe või mitme ettevõtja poolt ühiselt või ühe või mitme füüsilise isiku poolt ühiselt teise ettevõtja aktsiate või osade omamise kaudu, tehingu või põhikirja alusel või muul viisil otseselt või kaudselt mõjutada teist ettevõtjat, mis võib seisneda õiguses:

- 1) oluliselt mõjutada teise ettevõtja juhtorganite koosseisu, hääletamist või otsuseid või
- 2) kasutada või käsutada teise ettevõtja kogu vara või olulist osa sellest

Toetuse taotleja (1/2)

Äriseadustiku tähenduses ettevõtja, kes on:

- põllumajandustootja, kelle omatoodetud põllumajanduslik müügitulu on taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal vähemalt 10 000 eurot, müügitulu ülempiiri ei ole
- Omafinantseeringu tõendamise kohustus on toetuse saajal 6-kuu jooksul arvates taotluse rahuldamise otsusest, kui toetuse suurus ületab taotluse esitamisele vahetult eelnenud kahe majandusaasta keskmise omatoodetud põllumajanduslike toodete müügitulu
- enne taotluse esitamist samal aastal või taotluse esitamisele vahetult eelnenud aastal läbinud infopäeva, mis peab vastama vähemalt ühele toetuse andmise prioriteeti: ressursitõhususe soodustamine põllumajandustootmises või põllumajandustootmisest tuleneva keskkonnamõju vähendamine või jäätmete ja heitmete tekke vähendamine või loomade heaolu ja bioohutuse suurendamine.

Infopäevade ja koolituste kohta leiab täpsemat infot veebilehelt

<https://www.pikk.ee/valdkonnad/keskkonna-ope/>,

- Vahetult eelnenud majandusaastaks loetakse kas 2023. aasta või 2024. aasta, mille andmed on äriregistrile (äriühingust ettevõtja) või Maksu- ja Tolliametile (FIE) esitatud.

Toetuse taotleja (2/2)

- Taotlejal on piisav finantsvõimekus, mida hinnatakse järgmiste näitajate kaudu:
 - Maksevõime LVKK (lühiajalise võlgnevuse kattekordaja= käibevara / lühiajalised kohustused) oli taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal suurem kui 1,00
 - Omakapitali osakaal bilansimahust oli taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal vähemalt 30,00%
 - DEBT/EBITDA (intressi kandvad võlakohustused/ärikasum enne kulumit) ei ole taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal ei ole suurem kui 7,00 (arvutamisel võetakse aluseks taotluse esitamisele vahetult eelnenud kuni viie majandusaasta näitajad)

Antud näitajate (suhtarvude) väärtusi ei ümardata, vaid kasutatakse lõikamist kaks kohta pärast koma

Näited: a) Kui omakapitali osakaal bilansimahust on 29,9955%, siis lõikamisel on tulemuseks 29,99% ja taotleja ei täida 30% omakapitali nõuet; b) Kui maksevõime LVKK on 1,0097, siis lõikamisel on tulemuseks 1,00 ja taotleja LVKK ei vasta nõudele ehk ei ole suurem kui 1,00

Toetatavad tegevused (1/2)

Toetust antakse järgmiste põllumajanduslike toodete tootmiseks, säilitamiseks või toodangu esmamüügi eelseks ettevalmistuseks vajalike tegevuste elluviimiseks, millega panustatakse eespool toodud eesmärgi saavutamisse ja prioriteeti:

- **Masina või seadme soetamine**, sealhulgas kasutatud masin või seade, mis ei ole taotlemise hetkel toodetud rohkem kui viis aastat tagasi
- Uued mobiilsed masinad või seadmed on kantud **võrdlushindade kataloogi** (valideerib METK) või on esitatud kolm võrreldavat hinnapakkumust (ainult erandjuhul). Lisaks annab METK ekspertarvamuse masina või seadme kokkusobivusest keskkonna- ja kliimaeesmärkidega
- Statsionaarse masina või seadme kohta, mida ei kanta võrdlushindade kataloogi, esitatakse kolm võrreldavat hinnapakkumust; kui maksumus jääb alla 20 000 eurot, siis sellise kulu kirjelduse
- Masina või seadme ostmisel, mis paigaldatakse ehitisse või seda kasutatakse ehitises, siis peab ehitis olema taotleja omandis või ehitisealusele maale on taotleja kasuks seatud hoonestusõigus või kasutusvaldus vähemalt kolmeks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest või liisingu puhul vähemalt kolmeks aastaks arvates liisingulepingu sõlmimisest või liisinguperioodi lõpuni olenevalt sellest, kumb tähtpäev saabub hiljem

Toetatavad tegevused (2/2)

- **põllumajandusliku tootmishoone või rajatise (ehitise) ehitamine** ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras kui ka omanikujärelevalve
 - **ehitamine** on ehitise püstitamine, rajamine, paigaldamine, laiendamine või ümberehitamine ehk rekonstrueerimine ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras. Lammutamine ei ole toetatav tegevus
 - Ehitise ehitamise eeldatav abikõlblik maksumus (käibemaksuta) on suurem kui 60 000 eurot, siis ostumenetlus korraldatakse **riigihangete registris** (RHR). Kui eeldatav maksumus jääb alla 60 000 euro, kuid ületab 20 000 eurot, siis esitatakse kolm võrreldavat hinnapakkumust
 - ehitis ja sellealune maa on taotleja omandis või ehitisealusele maale on taotleja kasuks seatud hoonestusõigus vähemalt kolmeks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest
 - Ostumenetluse RHR-s võib teha pärast taotluse esitamist, kuid sel juhul tuleb esitada ehitustööde maksumuse prognoos (slaid nr 11), mille alusel tehakse toetuse rahuldamise otsus
 - Ehitusluba või –teatis peab toetuse saajal olema esimese maksetaotluse esitamisel, kui see on nõutav ehitusseadustiku kohaselt

Ostumenetlus riigihangete registris

Ostumenetluse korraldamisel riigihangete registris lähtub taotleja allpool nimetatud kasutusjuhendist toetuse saajale, mis on kättesaadav veebilehelt: <https://www.fin.ee/riigihanked-riigiabi-osalused/riigihanked/kasulik-teave-oigusaktid#toetuse-saaja-ost>.

Ostumenetluse korraldamine riigihangete registris peab vastavama järgmistele nõuetele:

- 1) ostumenetluse välja kuulutamisel avaldatakse riigihangete registris ostu teade, millest nähtub tellitava töö, teenuse, või soetatava vara kirjeldus, tehnilised andmed, pakkumuse väljaselgitamiseks pakkumuste hindamise kriteeriumid ja pakkumuste esitamise tähtpäev
- 2) pakkumuste esitamise tähtaeg on vähemalt 15 kalendripäeva
- 3) teade ostumenetluse kohta on avalik
- 4) ostumenetlusega seotud teabevahetus ostumenetluse korraldaja ja pakkuja vahel, sealhulgas ostuteate ja sellega seotud dokumentidele juurdepääsu võimaldamine ning pakkumuste ja selgituste esitamine, toimub riigihangete registris
- 5) pakkumused võetakse vastu ja avatakse riigihangete registris
- 6) punktis 1 nimetatud tingimusi ei tohi muuta pärast pakkumuste esitamise tähtaega ega kalduda neist kõrvale parima pakkumuse valimisel
- 7) PRIA esindajale antakse Vabariigi Valitsuse 31. augusti 2017. a määruse nr 137 „Riigihangete registri põhimäärus“ § 21 lõike 1 punkti 19 kohane vaatleja roll

Ehitustööde maksumuse prognoos (kui ostumenetlust RHR-s pole korraldatud)

Ehitustööde maksumuse prognoos peab sisaldama vähemalt järgmiseid andmeid:

- 1) üldandmed ehitise kohta;
- 2) andmed ehitise põhikonstruktsiooni materjalide kohta;
- 3) ehitise maksumus, milles sisaldub välisrajatise kulu, aluse- ja vundamendikulu, kandetarindi kulu, fassaadielemendi kulu, katusekulu, ruumitarindi kulu, pinnakatte kulu, tehnosüsteemi kulu, ehitusplatsi korralduskulu ja ehitusplatsi üldkulu.

Sekkumise eesmärgi panustavad prioriteedid:

- 1. Kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine**
- 2. Vee- ja õhukvaliteedi parandamine**
- 3. Elurikkuse ja muldade kaitse**
- 4. Loomade heaolu suurendamine**
- 5. Bioohutuse suurendamine koos loomade heaolu suurendamisega**

1. Kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine 1/2

Eesmärgiks on investeeringute tegemise kaudu aidata kaasa kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele. Tehtavad investeeringud peavad aitama kaasa kliimamuutustest põhjustatud riskide maandamisele ja looma tegevusraamistiku nii ökosüsteemide valmisolekuks kui ka vastupanuvõimeks kliimamuutustele. Selle prioriteedi saavutamisele aitavad kaasa investeeringud, mis on suunatud keskkonnasõbralike energialahenduste kasutuselevõtule

NÄITED võimalikest investeeringutest, mis panustavad kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise prioriteeti:

- katla või põleti ostmine, mis kasutavad küttena ainult bioloogiliselt taastuvaid energiaallikaid nagu näiteks hakkpuit
- energia kokkuhoid (näiteks vedelsõnnikust või kompostist soojuse eraldamise tehnoloogiad)
- keskkonnasäästlike aiandus- ja mesindussaaduste kui kartulihoidlate terviklahendused koos jahutus-, kütte-, niiskuse reguleerimise süsteemidega
- keskkonnasäästlikud kütte- ja jahutusseadmed, soojuspumbad jms
- energiatõhusate katmikalade ehitamine

1. Kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine 2/2

NÄITED võimalikest investeeringutest, mis panustavad kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise prioriteeti:

- Seire teostamine (näiteks mulla- ja ilmajaamad, seiretehnoloogiate sh droonide soetamine)
- Vähem süsihappegaasi heidet (edaspidi CO₂) tekitavaid energiaallikaid. Vähem CO₂-heidet tekitavateks energiaallikateks loetakse bio- ehk rohegaas (CBM), maagaas (CNG), vedeldatud maagaas (LNG) või vedelgaas (LPG), biometaan, taastuvtoorainel põhinev diiselmootor (HVO)
- Kui investeering tehakse taastuvenergialahendustesse, siis ei tohi selle toetatava tegevuse tootmisvõimsus ületada toetuse saaja aastast omatarbimist. Elektrienergia müümine elektrivõrku on lubatud eeldusel, et selle aastast müüdud kogus ei ületa toetuse saaja poolt aastast maksimaalselt tarbitavat elektrienergia kogust. Kuna ettevõtte elektri tarbimisvajadus ei pruugi olla pidev ja ühtlane ning ka elektrienergia tootmine võib olla tsükliline, siis on ajutiselt ülejääva elektrienergia müümine lubatud

Näiteks sellesse prioriteeti ei panusta teraviljakuivatitesse ja – jahutitesse tehtavad investeeringud

2. Vee- ja õhukvaliteedi parandamine (1/2)

Eesmärgiks on toetada selliste investeeringute tegemist, mis on suunatud sõnnikumajanduse parendamisele, et läbi ressursikasutuse tõhustamise vähendatakse kasvuhoonegaaside ja nitraatide sattumist põhjavette

NÄITED võimalikest investeeringutest, mis panustavad vee- ja õhukvaliteedi parandamise prioriteeti:

- silohoidlate ehitamine, millel on tagatud pinna- ja põhjavee kaitse;
- pealt kaetud sõnnikuhoidlate ehitamine või olemasolevate sõnnikuhoidlate rekonstrueerimine ainult koos katmisega. Tagatud peab olema pinna- ja põhjavee kaitse
- sügavallapanuga lautadele lekkekindla aluspinna rajamine
- vedelsõnniku sisestuslaotuse seadmete soetamine: avalõhe–sisestuslaoturid (lohisdüüs, lohisjalas, ühe- ja kahekettaline seadis, survesisestus, lõikekettaga vedrupii ja käppseadised), sulglõhe–sisestuslaoturid (ühe- ja kahekettalised, käpp- ja vedrupiisisestusseadised)
- vedelsõnniku ja digestaadi separeerimise tehnoloogiate soetamine
- ammoniaaki püüdvate lahenduste soetamine

2. Vee- ja õhukvaliteedi parandamine (2/2)

NÄITED võimalikest investeeringutest, mis panustavad vee- ja õhukvaliteedi parandamise prioriteeti:

- Investeeringud kastmissüsteemidesse, sealhulgas vee taaskasutussüsteemidesse, mis soodustavad säästvat veekasutust
- Investeeringud niisutusse, mis soodustavad säästvat veekasutust
- ✓ Niisutusinvesteeringute korral on abikõlblikud üksnes investeeringud, mis tehakse olemasoleva niisutussüsteemi parendamise või tõhustamise eesmärgil;
- ✓ Niisutusinvesteering peab tagama vähemalt 10% veesäästu;
- ✓ Kui niisutusinvesteeringuga mõjutatakse veekogusid, mille seisnud ei ole hea, peab investeering tagama vähemalt 50% veekasutuse vähendamise

Näiteks sellesse prioriteeti ei panusta paisk-, segamis- ja lohisvooliklaoturid ega pealt katmata sõnnikuhoidlad

3. Elurikkuse ja muldade kaitse (1/3)

Eesmärgiks on motiveerida põllumajandustootjaid suurendama muldade süsinikuvaru, soodustada põllumajandusmaa tõhusat ja keskkonnasõbralikku kasutust ning vältida selle põllumajanduslikust kasutusest väljalangemist. Sellesse prioriteeti panustamisel toetatakse eelkõige selliste investeeringute tegemist, mis soosivad praktiseerima keskkonna- ja kliimasõbralikke viljelusviise ja tavasid, et säilitada ja suurendada põllumaade viljakust ning tagada sealne elurikkus, soodustada mineraalväetiste asendamist orgaaniliste väetistega ja aidata kaasa orgaanilise aine põllult minemaviimise vähendamisele.

NÄITED võimalikest investeeringutest, mis panustavad elurikkuse ja muldade kaitse prioriteeti:

- täppisviljeluse tehnoloogia soetamine
- taimekaitsepritsid, mis oluliselt vähendavad taimekaitsevahendite kasutamist ja võimaldavad täppislahendust
- täppis tahesõnnikulaoturid (kompostilaoturid, laotusketastega laoturid, sh laoturid, millel on kaalumissüsteem ketaste pöörete reguleerimiseks)
- lubiväetiste laoturid
- taimekahjustajate monitooringu- ja hoiatussüsteemide soetamine

3. Elurikkuse ja muldade kaitse (2/3)

NÄITED võimalikest investeeringutest, mis panustavad elurikkuse ja muldade kaitse prioriteeti:

- mehhaaniliste umbrohutõrjeseadmete soetamine (kuumaurutusseadmed, elektrilised umbrohutõrjeseadmed, umbrohu mikrolaine ja termilise töötlemise seadmed, umbrohulõikurid aktiivse või passiivse tööseadisega, lasertehnoloogia robotrohid, plasmakiiritusseadmed, reasisene mehaaniline umbrohutõrje, umbrohurebijad ja umbrohulõikurid – liikuva või liikumatu teraga (CombCut tehnoloogia), reavahekultivaatorid, ketasrootoräkked)
- kompostimistehnoloogiate soetamine (kompostimise platsid koos kogumisrennide ja biopuhastiga, millel on tagatud pinna- ja põhjavee kaitse)
- taime-, sõnniku-, reoveesette põhine kompostimine ja vermikomposti tootmine: komposti ja aunade segajad, purustajad ja sõelumismasinad, pidevlaadurid – konveieri baasil, komposti katmine – kattelaoturid ja üleskerijad, aeraatorid ja niisutusseadmed, mõõdistusseadmed temperatuuri, niiskuse, CO₂ mõõtmiseks)
- keskkonnahoidlike taimekaitsetehnoloogiate, sh biotõrjetehnoloogiate soetamine, bioloogilisi preparaate tootvad tehnoloogiad, mis võimaldavad teha kompostiekstrakti ja nendega seemneid töödelda
- ribakülvi tehnoloogia, millel on lõikeketas, sealjuures vähemalt 50% reavahest peab jääma töötlemata

3. Elurikkuse ja muldade kaitse (3/3)

NÄITED võimalikest investeeringutest, mis panustavad elurikkuse ja muldade kaitse prioriteeti:

- otsekülvi tehnoloogia, kuid üksnes juhul, kui külvik on ilma täiendava mullaharimise (randaali) komplektita, otsekülviku kasutamisel ei harita mulda rohkem, kui on vajalik külvivao avamiseks või töösügavuse saavutamiseks, külviku ühel töökäigul haritud põlluribade kogulaius on väiksem kui 20% külviku haardelaiusest, lubatud on külvirea puhastid ning külviku seemendi surve minimaalselt 140 kg
- orgaanika ebaühtlast paiknemist tasandavad seadmed (põhuäke)
- taimiku maharullimise seadmed (krimperrull, pikilabarull)
- sügavkobestid mulla tihese vältimiseks töösügavusega vähemalt 50 cm
- mulla tallamist vähendavad tehnoloogiad (rehvirõhu seadmise või muutmise süsteemid)

Näiteks sellesse prioriteeti ei panusta kombainid ja traktorid isegi juhul, kui nad on ökonoomsemad (kasutavad vähem kütust), vaid on oluline, et rakendataks eelpool nimetatud tehnoloogiaid, mis sellesse prioriteeti panustavad. Ka ei panusta sellesse prioriteeti mulla harimiseks kasutatavad kultivaatorid, adrad, äkked. Taimkatteta põllul väheneb bioloogiline aktiivsus, mis võib kahjustada mulla struktuuri ja tervist, võib tekkida mulla- ja toitainete kadu, väiksem veesidumisvõime, erosioon

4. Loomade heaolu suurendamine

Eesmärgiks on aidata kaasa loomade tervise ja heaolu taseme tõstmine

NÄITED võimalikest investeeringutest, mis panustavad loomade heaolu suurendamise prioriteeti:

- loomakasvatushoonete ehitamine. Piimakarjakasvatuses loomakasvatushoonete ehitamine on abikõlblik kui toimub piimatõugu veiste puhul vähemalt noorloomade karjatamine
- loomakasvatushoonetele **kliimaseadmete** soetamine, ventilaatorid ja jahutavate (sh. piserdusjahutus) ventilatsioonisüsteemide ehitamine
- karjatamise tehnoloogiad:
 - varjualuste (sh mobiilsete/teisaldatavate) rajamine, mis kaitsevad loomi neile mittesobivate ilmastikutingimuste eest
 - karjamaade jootmissüsteemid, sh mobiilsed jooturid
 - väljas peetavatele kariloomadele alaliste söötmis- ja jootmiskohtade (sh talvised jooturid) koos biopuhastite väljaehitamisega välialadel, millel on tagatud pinna- ja põhjavee kaitse
 - kogumisaiad

5. Bioohutuse suurendamine koos loomade heaolu suurendamisega

Eesmärgiks on investeeringute tegemise kaudu minimeerida kahjurite ja haiguste puhangute ohtu ning leevendada kahjulikke mõjusid ning samal ajal ka aidata kaasa loomade tervise ja heaolu taseme tõstmisele

NÄITED võimalikest investeeringutest, mis panustavad bioohutuse suurendamise koos loomade heaolu suurendamisega prioriteeti:

- loomakasvatushoone/rajatise või loomade pidamiseks piiritletud ala tarastamine
- loomakasvatushoonet ümbritsevale territooriumile sisenemiseks pääsla rajamine (statsionaarsed desomatid, väravasüsteemid inimestele, veokitele jne)
- loomakasvatushoone ruumide, veokite ja haagiste pesemise ja desinfitseerimise seadmete soetamine, pesu- ja desorajatiste rajamine
- riietusruumide rajamine loomakasvatushoones;
- väljaspoole loomakasvatushoonet korjuste hoiustamiseks enne kahjutustamisele viimist mõeldud ala rajamine (loomsete jäätmete konteineri soetamine, konteineri aluse platsi asfalteerimine, betoneerimine või muul viisil lekkekindlaks muutmine, ala tarastamine).

Investeeringuid, mis tehakse bioohutuse tagamiseks, toetatakse üksnes juhul, kui investeering tehakse ka loomade heaolusse

Toetuse taotlemine (1/2)

- Taotlusvoor – avatud kindla ajavahemikul
- Taotluse esitamise eeldus – taotleja on taotluse esitamise aastal või sellele eelnenud aastal läbinud keskkonnaalase infopäeva kestusega vähemalt 6 akadeemilist tundi või on läbinud keskkonnaalase koolituse (täpsemalt selgitatud slaidil nr 6)
- Taotleja ei või toetust taotleda, kui ta on varem saanud toetust investeeringu tegemiseks strateegiakava sekkumise „Väikeste põllumajandusettevõtete arendamine“ raames, mis ei ole taotluse esitamise ajaks ellu viidud

Taotluse menetlemine:

1. Taotlusi hinnatakse hindamiskriteeriumite alusel tegevusvaldkondade kaupa (slaid nr 23) ja hindamistulemuste alusel moodustub taotluste paremusjärjestus
2. Igale tegevusvaldkonnale määratakse oma eelarve
3. Võrdsete hindepunktide korral eelistatakse esmalt taotlust, mille omafinantseering on suurem ja teiseks taotlust, milles taotletav toetuse suurus on väiksem
4. Investeeringuobjekti hindamine – kas investeering panustab keskkonna- ja kliimaeesmärkide täitmisel või loomade heaolusse

Toetuse taotlemine (2/2)

PRIA hindab taotlusi lisas sätestatud hindamiskriteeriumite alusel järgmiste tegevusvaldkondade kaupa:

- 1) piimatootmine;
- 2) teravilja, õliseemnete ja valgurikaste taimede kasvatamine;
- 3) sea- ja kodulinnukasvatus
- 4) muu loomakasvatus
- 5) punktides 1-4 nimetamata muude põllumajandussaaduste tootmine, sealhulgas mesindus

Taotlus esitatakse valdkonnas, kust taotleja on taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal saanud suurima osa oma müügitulust. Kui taotleja teeb investeeringu valdkonda, kus ta ei ole saanud taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal suurimat osa oma müügitulust, siis valib valdkonna, kus tegevuste abikõlblik maksumus moodustab suurima osakaalu

Hindamiskriteeriumid

Hindamiskriteeriumid jagunevad kolme ploki:

- 1) majanduslikud hindamiskriteeriumid, hindepunktid 6, osakaal 20%
 - 2) arengule ja koostööle suunatud hindamiskriteeriumid, hindepunktid 8, osakaal 30%
 - 3) keskkonnaeesmärkidesse panustavad hindamiskriteeriumid, hindepunktid 12, osakaal 50%
- Hindamiskriteeriumite hindepunktide summa on 26; lävend on 4 hindepunkti
 - Igale hindamiskriteeriumi plokile on määratud oma osakaal, millega korrutatakse vastavas hindamiskriteeriumi plokis hindepunkti(d) saanud kriteeriumid
 - Hindamiskriteeriumite maksimumhinnete summa on 100
 - Kui taotleja vastab mitmele alakriteeriumile, siis hindepunkte ei liideta. Hindepunktid arvestatakse sellele kriteeriumile vastavuse eest, mille eest on ette nähtud rohkem hindepunkte

Näide: Majanduslikud hindepunktid, maksimaalne hindepunktide summa on 6, osakaal 20% ja kui taotleja saab kokku kolm punkti, siis lõplik hindepunktide summa on $(3:6)*20= 10$ punkti

1. Majanduslikud hindamiskriteeriumid

1.1 Taotleja, kes teeb suurema omafinantseeringuga investeringu (kellel väiksem toetuse määr)

1.2 Taotleja, kelle omakapitali osakaal bilansimahust on taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal suurem kui 66,00%

1.3 Eristatakse juriidilised isikud ja FIE-d.

Käibemaksukohulasest FIE-d hinnatakse hindamiskriteeriumi „**Taotleja maksukäitumise hinnangud**“ alusel, mille eesmärgiks on eelistada neid taotlejaid, kes on maksukuulekad ning kelle maksuasjad on korras. Hindamise aluseks võetakse taotluse esitamisele vahetult eelnenud 12 kuud

FIE-st taotleja puhul, kes ei ole käibemaksukohustuslane, on tema taotluse esitamisele vahetult eelnenud kahe majandusaasta keskmine **korrigeeritud ettevõtluse tulem** üle 4000,00 euro

Juriidilisest isikust ettevõtjaid hinnatakse hindamiskriteeriumi „**Taotleja makstud keskmine brutokuupalk**“ alusel. Hindamise aluseks võetakse taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal. Kriteeriumi eesmärgiks on eelistada neid taotlejaid, kes maksavad töötajale vähemalt brutokuupalka, mis vastab tegevusalal „Taime- ja loomakasvatus, jahindus ja neid teenindavad tegevusalad“ makstud brutokuupalgale (Stat.ameti andmetel 2024. 1525 eurot)

1.4 Toetatava tegevuse suurem mõju regionaalselt tasakaalustatud arengule. Taotleja viib toetatava tegevuse ellu saarel, Põlva, Valga, Võru või Ida-Viru maakonnas

2. Arengule ja koostööle suunatud hindamiskriteeriumid

2.1 Taotleja teeb suuremat koostööd. Taotleja kuulub esindusorganisatsiooni. Taotleja kuulub tunnustatud tootjaorganisatsiooni või kvaliteedikava rakendavasse tootjarühma või klastrisse või ühisturustusvõrgustikku, millesse kuulumine annab kõrgemad hindepunktid

2.2 Taotleja panustab põllumajanduslase järelkasvu suurendamisse. Taotleja põllumajandusettevõttes on taotlemisele eelnenud kahe majandusaasta jooksul olnud vähemalt üks **praktikant** vähemalt 20 järjestikust tööpäeva kestnud ametlikul tööpraktikal

2.3 Taotleja on taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal teinud **koostööd teadus- ja arendusasutusega** (osalenud põllumajanduslases kohalikus / rahvusvahelises arendustegevuses või koostööprojekti). Kõrgemad hindepunktid annab osalemine rahvusvahelises projektis

2.4 Taotleja on noor põllumajandustootja ehk noor ettevõtja

3. Keskkonnaeesmärkide saavutamise panustamise hindamiskriteeriumid

3.1 Taotleja on panustanud põllumajandusala teadlikkuse tõstmisesse. Taotleja on taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal või taotluse esitamise aastal omandanud **teadmised keskkonna- ja kliimaeesmärkidest** (osalenud veel ühel infopäeval kestusega 6 akadeemilist tundi või on läbinud täiskasvanute koolituse seaduse kohase koolitus). Kõrgemad hindepunktid annab läbitud koolitus. Koolituse kõrgemalt hindamine on põhjendatud, sest koolitus keskendub põhjalikule õppimisele ja oskuste omandamisele. Koolituse puhul kontrollitakse ka omandatud teadmisi ehk koolitus lõpeb teadmiste kontrolli või testiga.

Infopäeva peamine eesmärk on jagada teavet, tutvustada mõnd teemat või anda ülevaade uutest arengutest. Infopäev on mõeldud pigem teadlikkuse tõstmiseks ja osalejate informeerimiseks. Toome siinkohal välja, et infopäevaks loetakse käesoleva määruse mõistes ka konverentsi, foorumit, seminari, teabe-, õppe-, esitluspäeva. Infopäeval aga ei kontrollita omandatud teadmisi ehk see ei lõppe testi või teadmiste kontrolliga.

3.2 Taotleja teeb investeeringu silohoidlasse või pealt kaetud sõnnikuhoidlasse, mille maksumus moodustab investeeringu abikõlblikust maksumusest suurima osakaalu

3.3 Taotlejal on keskkonnanõuete või loomade heaolu nõuete täitmise kohustus keskkonnasõbraliku majandamise toetuse (KSM) või loomade heaolu toetuse (LHT) või loomade tervist edendavate kõrgemate majandamisnõuete (KMN) toetuse või pärandniidu hooldamise toetuse, väärtusliku püsirohuma sailitamise toetuse, turvas- ja erodeeritud mulla kaitse toetuse, põhjavee kaitse toetuse või pinnavee kaitse toetuse alusel. Kui taotleja on **mahetootja**, siis saab kõrgemad hindepunktid

3.4 Taotleja põllumajandusettevõttele on koostatud süsiniku jalajälje hindamine (süsiniku jalajälje hindamise audit või ettevõtja enda poolt tehtud või teha lastud süsiniku jalajälje hindamine, kasutades „Põllumajandusettevõtete süsiniku jalajälje hindamise tööriista“ või muud ettevõtte süsiniku jalajälje hindamise tööriista) või **keskkonnaaudit**

3.5 Taotleja teeb investeeringu nitraaditundlikul alal asuva ehitise ehitamiseks

3.6 Taotleja tegeleb ohustatud eesti maatõugu piimaveiste kasvatamisega. Taotleja peab taotlusvooru esimesele päevale vahetult eelnenud kuu viimase päeva seisuga põllumajandusloomade registri andmetel eesti maatõugu piimalehmi, kelle osakaal kõigis taotleja peetavates piimalehmades on üle 50,00%, või taotlejal on karjas vähemalt 30 eesti maatõugu piimalehma

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Aitäh!

kai.kruusamae@agri.ee